

Konfeksiyon İşletmesinde Yangın Riskleri

Giriş:

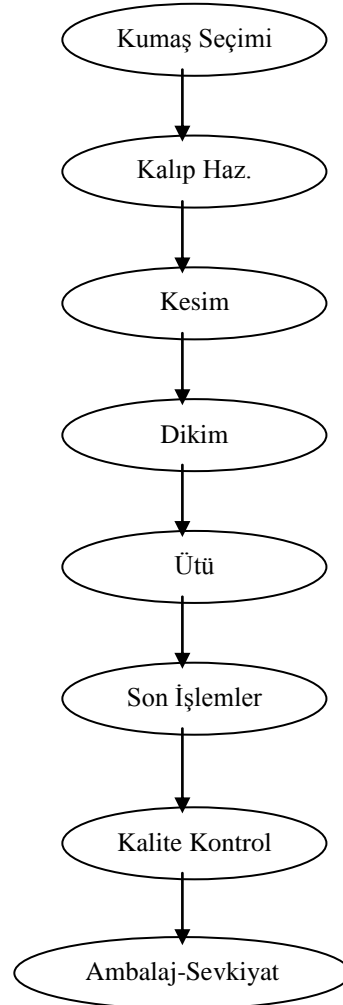
Konfeksiyon, tekstil sektörünün bir çok kolundan birini oluşturmaktadır. Emek yoğun ve işçilik maliyetlerinin düşük olması nedeniyle ülkemiz şartlarına uygun bir sektördür, dolayısıyla tekstil sektörü içinde en çok dikkat çeken kollarından biridir. Diğer taraftan ihracat olanaklarının yüksek olması, katma değerinin yüksek olması, hammaddenin kolay ve hızlı şekilde temin edilebiliyor olması da önemli etkenlerdir.

Konfeksiyonun ülkemizdeki gelişimi, markalaşma stratejilerinin oluşturulması ve yeni markaların yaratılması sürecine paralel olarak ilerlemiştir. Bu süreçte bilinirliği artan markalar, üretim yoğunluğunu arttırmış, bu da konfeksiyon sektörünün gelişimine katkıda bulunmuştur.

Görüldüğü üzere, önemli sektörler arasında kendine yer bulan konfeksiyonun pek çok riski de barındırdığı unutulmamalıdır. Bunlardan en önemlisi yangın riskidir. Olası bir yangın sonucunda zarar göreceği olan bir işletme, kar kaybının yanısıra prestij kaybıyla da karşı karşıya kalacaktır. Bu durum şirket güvenilirliğini azaltacak ve ciddi bir pazar kaybına neden olacaktır. Dolayısıyla yangın ciddiye alınması gereken bir risktir. Konfeksiyon sektöründeki yangın riski, tekstil sektöründeki diğer faaliyet kollarına oranla daha az görülse de kesinlikle ciddi bir anlayışla yaklaşılması gerekmektedir.

Konfeksiyon Teknolojisi:

Konfeksiyon dilimizde hazır giyim ve ev tekstili üretimi anlamına gelmektedir. Giysi ve ev tekstili üretiminde deri kullanılması halinde “Deri Konfeksiyonu” tabiri kullanılır. Aşağıda giyim eşyası üretim süreci görülmektedir.

1. **Kumaş Seçimi** : Konfeksiyonun ilk adımıdır. Siparişlere göre istenen miktarda kumaş ve yardımcı malzemeler depolanır. Burada kumaş ve yardımcı malzemelerin kontrolleri, renk kontrolü, genişlik ve uzunluk kontrolleri yapılır.
2. **Kalıp Hazırlama** : Müşterinin istediği modele göre, kartondan veya sert plastikten mamül giysi kalıpları hazırlanır. Tüm model ve bedenlerin kalıpları farklıdır.
3. **Kesim** : Kumaşlar serim masasına, istenilen uzunlukta kat kat serilir. Bu işlem sırasında kumaşların yüzlerinin aynı olmasına ve serim düzgünlüğüne dikkat edilmelidir. Sonrasında, döner veya düz bıçaklarla, istenen uzunluklarda kesim yapılır.
4. **Dikim** : Dikiş makinelerinde tüm parçalar sıra ile dikilir ve mamül elde edilir.
5. **Ütü** : Giysinin özelliğine göre ütüleme bölümünde işlemler tamamlanır. Bu bölümde çok çeşitli ütüler kullanılmaktadır.
6. **Son İşlem** : Mamül üzerine takılacak aksesuar, düğme vs. malzemelerin takılması işlemi yapılır.
7. **Kalite Kontrol** : Üretilen ürünün dikiş düzgünlüğü, renk uyumu, temizlik vs. kontrolleri yapılır.
8. **Ambalaj ve Sevkiyat** : Son kontrolü de yapılan mamül paketlenerek sevk edilir.

Yukarıda da görüldüğü gibi, konfeksiyon teknolojisi karmaşık olmayan bir üretim sürecine sahiptir. Üretime geçtikten sonra üretim alanındaki risklerden bahsedelim.

Üretim Alanındaki Riskler ve Alınması Gereken Önlemler:

Bir konfeksiyon işletmesinde yangına neden olabilecek pek çok faktör

bulunmaktadır. Bu faktörlerin bazıları diğer sektörler için de geçerli olduğu gibi, yalnızca konfeksiyona özgü riskler de söz konusudur.

Konfeksiyon vs. gibi ürüne son şeklinin verildiği prosesler, NFPA-13 (National Fire Protection Association) (Sprinkler Sistemlerinin Kurulum Standartları) standardına göre "Orta tehlike Grup 2" olarak isimlendirilmiştir.

Yapılması gereken ilk iş yangına sebep olabilecek kaynakları belirlemektir. Bir konfeksiyon işletmesinde yangına sebep olabilecek kaynaklar şunlardır:

- Proseste işlenen malzemenin ısınmasına neden olabilecek ekipmanlar,
- Elektriksel ekipmanlar,
- Atık malzemelerin yanması,
- Sigara,
- Kazan, fırın vs. ısıtıcılar,
- Sıcak çalışma içeren bakım işleri,
- Herhangi bir sebeple başlayan yangınlar,

olarak sınıflandırılabilir.

Resim 1 Bir konfeksiyon işletmesinden görünüm

Risk	Örnek	Önlem
Sigara	* Kontrolsüz şekilde atılan sigara izmaritinin atık kumaşları vs. tutuşturması	* Sigara içme yasağı uygulanmalıdır. * Sigara içme odaları oluşturulmalı ve metal söndürücüler kullanılmalıdır.
Atık malzemeleri yanması	* Gelişigüzel atılan atık kumaşların sigara vs.nedenlerle tutuşması	* Atık kumaşlar düzenli olarak toplanmalı ve belirlenen alanlarda biriktirilerek her gün bina dışına çıkarılmalıdır.
Elektrik kaynaklı yangınlar	* İşletme içinde yoğun olarak uzatma kablosu kullanılması ve aynı uzatma ile birden çok makinenin çalıştırılması sonucu kısa devre oluşması * Uzatma ve genel iletim kablolarının işletme içinde dağınık şekilde bulunması * Üretim sırasında ortaya çıkan hav ve tozların elektrik panoları ve tesisat üzerinde birikmesi sonucu ısınmaya dayalı yangınlar	* Her uzatma kablosu yalnız bir makineyi beslemelidir. * Çoklu prizlerin kullanımına izin verilmemelidir. * Uzatma kablolarının düzenli şekilde, kablo kanallarından geçirilmesi gerekmektedir. * Elektrik pano kapakları sürekli kapalı tutulmalı, panoların yakın çevresine yanıcı malzeme depolaması yapılmamalıdır. * Tüm tesisat etanj hale getirilmelidir.
Sıcak çalışma içeren bakım işleri	* İşletme içinde sıcak çalışma (kaynak vs.) yapılması sonucu sıçrayan kıvılcımların yangına neden olması	* Üretim alanında yapılan sıcak çalışmalar sırasında yakın çevrede yanıcı malzeme bulundurulmaması gerekmektedir. * Sıcak çalışma izin formu oluşturularak gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır. Çalışma uygulanan bölge, çalışma bittikten sonra 1 saat boyunca gözlem altında tutulmalıdır.
Makine, teçhizat bakımları	* Periyodik bakımı yapılmayan buhar jeneratörünün veya buhar kazanının patlaması	* İşletmede bulunan buhar jeneratörleri veya buhar kazanının periyodik bakımları yapılmalıdır.

Tablo 1: Konfeksiyon işletmelerinde karşılaşılan riskler ve alınması gereken önlemler

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, bir konfeksiyon işletmesinde yangına sebep olabilecek pek çok unsur mevcuttur. Bu riskleri ortadan kaldırmak veya en azından minimize edebilmek için yapılması gerekenler yukarıda belirtilmiştir. Bu önlemler çok önemli olmakla beraber tamamı pasif önlemlerdir. Bunların dışında, olası bir yangınla mücadele amacıyla alınması gereken aktif önlemler de mevcuttur. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

1. Yangın Yönetmeliğine göre Orta Tehlike Grubu' nda yer alan konfeksiyon işletmelerinde her 250 m² kapalı alan için en az 1 adet 6 kg.'lık olacak şekilde yeterli sayıda yangın söndürücü temin edilmelidir.

Bu söndürücüler, işletme içinde kolay görülebilecek yerlere asılmalı, önlerine kolay ulaşılmalarını önleyecek şekilde malzeme depolaması yapılmamalıdır.

2. Olası bir yangını erken algılamak için işletmeye yangın algılama sistemi (duman dedektörü, ısı dedektörü, ışın dedektörü vs.) kurulmalıdır. Sistem adresli tipte olmalı, sistemin panosu 24 saat kontrol altında olacak bir bölümde olmalıdır.

3. Yangına suyla müdahale edebilmek amacıyla işletme içine yangın dolapları kurulmalı, yeterli kapasitede su rezervi oluşturulmalıdır. Sistemin yeterli basınç ile desteklenmesi için elektrikli

ve dizel yangın pompası tesis edilmelidir.

Konfeksiyon işletmelerinde, faaliyet gereği yoğun olarak hammadde (kumaş) ve ürün depolaması da yapılmaktadır. Depoların taşıdığı yangın riskleri ve buralarda alınması gereken önlemlerden “Tekstil Mamüllerinin Depolanması ve Alınması Gereken Önlemler” yazısında bahsedilmektedir.

Hazırlayan: Erhan Ergüneş

Kaynakça

1. Fire Precautions In the Clothing and Textile Industries – HSC (Health&Safety Commission) Books

Bu belge içeriğinde yer alan bilgiler, tüm olası tehlikelerin tespit edildiği ve başka herhangi bir tehlike bulunmadığı anlamına gelmemektedir. Allianz, bu belgenin içeriğinde sözü edilen tavsiye ve önerilere uyulması sonucunda herhangi bir işletmenin, tesisin, bina veya lokasyonun güvenlik veya sağlık yönünden kusursuz hale geleceği veya herhangi bir yasa, tüzük, yönetmelik ve şartname veya mevzuata uygun hale geleceği konusunda herhangi bir garanti verildiği iddiasını kesinlikle reddeder.

İrtibat İçin

Allianz Sigorta A.Ş

Allianz Tower
Küçükbakkalköy Mah. Kayışdağı Cad. No.1
Ataşehir / İstanbul
Tel: (0216) 556 66 66
Faks: (0216) 556 67 77

www.allianzsigorta.com.tr
allianzrisk@allianz.com.tr